

FREDERIKSBERG KOMMUNES

TRÆPOLITIK

FREDERIKSBERG
KOMMUNE

FORORD

Træer er en vigtig del af Frederiksbergs identitet. Det afspejles blandt andet i, at Frederiksberg er den kommune i landet, der har flest vejtræer pr. kilometer vej – og det til trods for, at den er tættest befolket.

Byens grønne strøg er mere end bare færdselsårer – de giver en værdifuld oplevelse i sig selv. Samtidig er vores træer med til at gøre byen smukkere, skabe et godt mikroklima og højne borgernes livskvalitet.

Alt i alt er træerne med til at skabe et godt byliv på Frederiksberg. Og det er ikke kommet af sig selv, men er et

resultat af mange års byplanlægning og politisk prioritering. Frederiksberg Kommune har allerede i mange år praktiseret en træpolitik, og her er den sammenfattet i ét dokument.

Det gør vi, så alle kan læse om de overordnede mål for byens træer og deres bidrag til byen i samspil med de mange andre elementer, som skaber Frederiksberg. Og de særligt interesserede kan få yderligere viden om vores arbejde med træer – både i den overordnede byplanlægning og i den daglige drift.

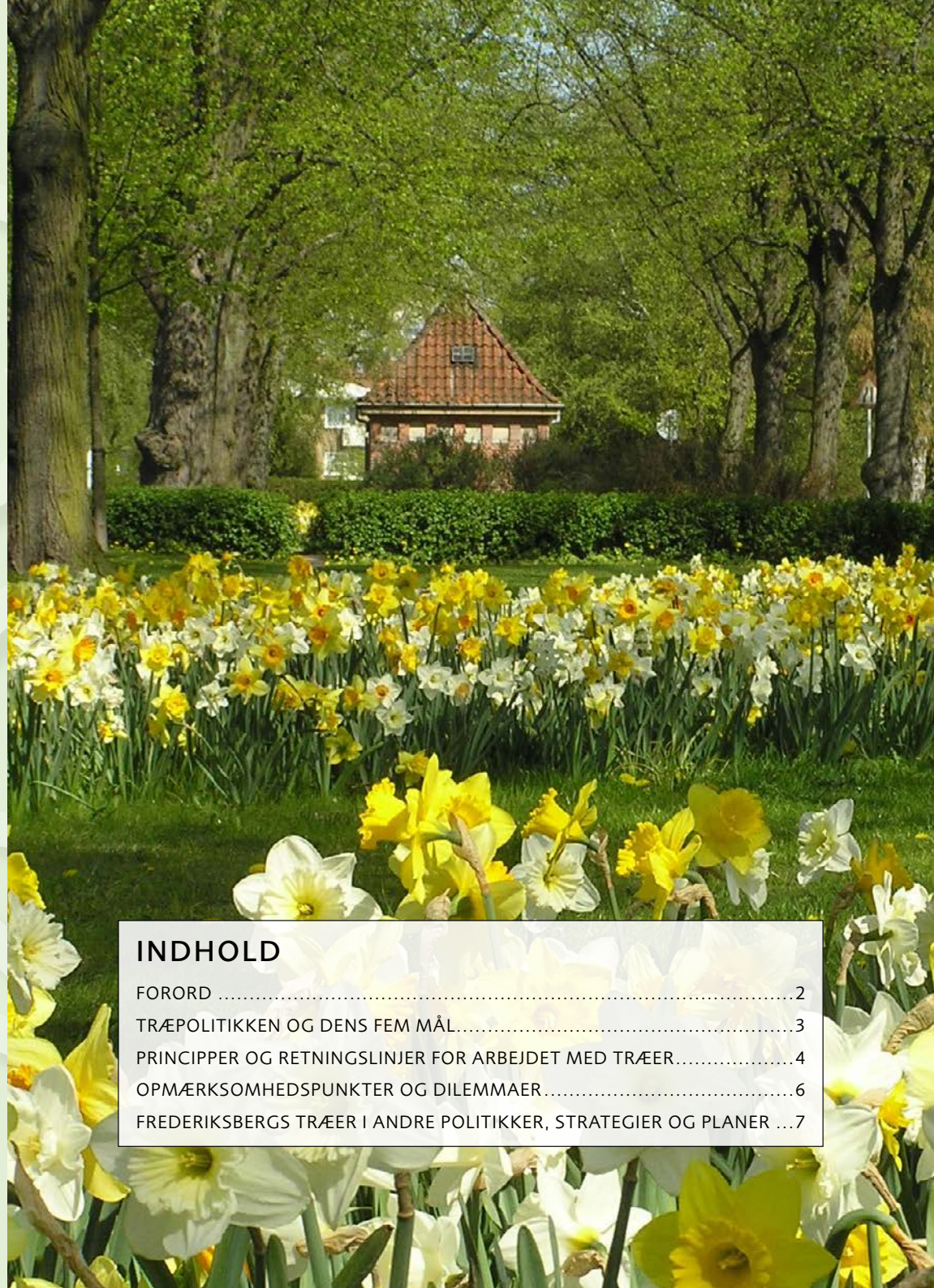
God læselyst!

Jørgen Glenthøj
Borgmester (C)

Jan E. Jørgensen
1. viceborgmester, formand
for By- og Miljøudvalget (V)

INDHOLD

FORORD	2
TRÆPOLITIKKEN OG DENS FEM MÅL.....	3
PRINCIPPER OG RETNINGSLINJER FOR ARBEJDET MED TRÆER.....	4
OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER OG DILEMMAER.....	6
FREDERIKSBERGS TRÆER I ANDRE POLITIKKER, STRATEGIER OG PLANER ...	7

TRÆPOLITIKKEN OG DENS FEM MÅL

Træer har altid haft et særligt fokus på Frederiksberg. Det ses tydeligt i bybilledet med de brede alléer, åbne gårdmiljøer, de grønne strøg mellem karrébygningerne, villakvarterernes grønne oaser og de majestætiske træer i slotshaverne. Vi er heldigvis beriget med mange af de gamle træer endnu, der over tid har vokset sig lige så høje som husene.

Denne arv skal vi værne om, forvalte ordentligt og forny med omhu, så også fremtidige generationer kan nyde godt af byens grønne vartegn.

Derfor er det ambitionen med denne træpolitik at samle og give et overblik over det store arbejde med træer, som allerede har været praktiseret i mange år på Frederiksberg – både i det daglige arbejde og i kommunens strategier og politikker. Træpolitikken skal således understøtte og ses i naturlig sammenhæng med blandt andet Frederiksbergstrategien, Kommuneplanen og Arkitekturpolitikken.

Samtidig skal træpolitikken danne ramme for det fremtidige arbejde med træerne, så byen opleves tryk, grøn og levende – og stadig med plads til udvikling. Den skal sikre en fortsat prioritering af både eksisterende og nye træer på Frederiksberg. Og den skal sikre, at træer fortsat udvikles optimalt trods et udfordret vækstmiljø og intensiverede klimaforandringer.

Byen har cirka 6000 vejtræer. Dertil kommer de mange træer i private haver, parker og på kirkegårde. Fælles for dem alle er, at de har stor betydning for de bolignære naturoplevelser, og de skaber attraktive grønne byrum med mulighed for naturaktiviteter og sanseoplevelser. Træerne understreger årstidernes skift, de giver rumlighed, karakter og identitet, ligesom de skaber tilhørsforhold og samlingssteder.

Træerne har desuden nytteværdi, idet de danner levesteder og faunapassager for fugle, insekter og andre dyr. De skaber mikroklimatiske fordele for lokalmiljøet ved at rense luften for støv, omsætte CO₂, producere ilt og give fugtighed, læ og skygge. Og så er de med til at forebygge oversvømmelser ved skybrud.

Frederiksbergstrategien slår fast, at Frederiksberg er – og skal være – en levende, tryk og grøn oase midt i storbyen. Træerne er en vigtig forudsætning for, at det lykkes, og de er med til at give Frederiksberg sin unikke identitet og særlige stemning. Derfor har træpolitikken fem overordnede pejlemærker og fem konkrete mål, som præsenteres her.

OVERORDNEDE PEJLEMÆRKER

Synlige træer
Sund og frodig træbestand
Beskyttelse af træer
Høj artsdiversitet
Tilfredshed med naturoplevelser

Træpolitikens fem konkrete mål:

- Man skal kunne se mindst ét træ fra enhver bolig på Frederiksberg.
- Vi skal vurdere sundhedstilstanden for alle kommunale træer hvert år.
- Vi skal beskytte træer over 25 år.
- Vi skal sikre en høj artsdiversitet med maksimum 15 procent træer af samme art på Frederiksberg. Dog med lindetræet som kulturhistorisk betinget undtagelse.
- Mindst 70 procent af borgerne skal være tilfredse med muligheden for naturoplevelser, når de bliver spurgt i Frederiksberg Kommunes tilbagevendende borgertilfredshedsundersøgelse.

PRINCIPPER OG RETNINGSLINJER FOR ARBEJDET MED TRÆER

TRÆER OVER 25 ÅR BESKYTTES

Kommuneplan og lokalplaner slår fast, at offentlige og private træer over 25 år kun må beskæres eller fældes med kommunalbestyrelsens godkendelse. Denne bestemmelse medfører, at Frederiksberg er rig på fuldkrogede træer.

Frederiksberg Kommune kan give dispensation fra denne regel. I den forbindelse foretages en helhedsvurdering, hvori der blandt andet indgår en vurdering af det enkelte træs betydning for nærområdet, sundhedstilstanden samt eventuelle risici og gener for omgivelser og naboer. Hvis der gives tilladelse til fældning af et træ, vil Frederiksberg Kommune som udgangspunkt stille krav om erstatningsplantning.

Ikoniske træer, der er træer af høj æstetisk eller kulturhistorisk betydning for lokalområdet, skal desuden sikres en særlig beskyttelse.

VALG AF TRÆARTER OG -SORTER

Frederiksberg Kommune tilstræber en stor artsdiversitet i valget af træsorter. Artsrigdommen beskytter mod artsspecifikke plantesygdomme og skadedyrsangreb.

Desuden skaber de mange forskellige arter af vejtræer mangfoldighed og variation i bybilledet.

Vi prioriterer naturligt hjemmehørende træarter (se faktaboks) og lægger i øvrigt vægt på egenskaber som kroneform, væksthastighed, løvstørrelse, høstfarve, blomstring, duft, skyggevirkning og det samlede æstetiske udtryk.

Endelig planter vi frugttræer primært i grønne områder og i mindre grad på veje, da de nedfaldne frugter kan være til gene på fortove og biler. I valg af træarter og -sorter tager vi også hensyn til allergikere, idet vi ikke vælger birketræer og platantræer i større omfang.

HJEMMEHØRENDE ARTER

Hjemmehørende arter omfatter træarter, der under de hidtidige klimatiske forhold har kunnet etablere sig naturligt og som egentlige bestandstræer i danske skove. Blandt de mest almindelige af disse arter kan nævnes ask, birk, bøg, stilkeg, storbladet elm, fuglekirsebær, småbladet lind, spidsløn og almindelig røn.

Artsspecifikke plantesygdomme og klimaændringer kan betyde, at de oprindeligt hjemmehørende arter ikke alene kan danne grundlag for en sund og varieret træbestand på Frederiksberg. Derfor suppleres de hjemmehørende arter med en række træarter, der har vist sig egnede i bymiljøet.

ENS TRÆART PÅ HELE VEJEN

Som hovedregel vælger vi samme træsort på de enkelte vejstrækninger for at give et æstetisk helhedspræg en særlig identitet. Vi tilstræber samtidig at plante forskellige træsorter på de enkelte veje i samme kvarter, så man oplever variation og diversitet, når man færdes i byen.

GENPLANTNINGER

Frederiksberg Kommune gennemgår hvert år vejtræbestanden og udvælger de mest svækkede træer, som udskiftes i løbet af vinteren. Når vi fjerner et træ på grund af skader, sygdom eller ælde, planter vi et nyt træ så vidt muligt samme sted. På den måde bevares træbestandens størrelse. Samtidig forbedrer vi plantehullet efter de nyeste metoder.

PLANTNINGSMETODER

Træer tænkes altid ind i den endelige løsning, når vi renoverer og anlægger veje, cykelstier og klimaveje. Vi forbedrer løbende plantningsmetoderne i tråd med den nyeste viden på området, og vi prioriterer innovative løsninger samt nye idéer.

For eksempel arbejdes der med træhuller og trækassetter, som giver et stort jordvolumen til træernes rødder, og som dermed kan tilføre mere overfladevand til træernes rodzone.

Vi planter vejtræer, som har et stammeomfang på minimum 18-20 cm målt 1 meter over jorden. Træer med denne størrelse er mere robuste og modstandsdygtige overfor hærværk og påkørsler.

Desuden vægter vi store og sunde træer højere end flere små træer. Denne prioritering skyldes, at de større træer opleves som mere markante og karakterfulde, og at større træer bidrager mere til at forbedre miljøet i byen. Det gælder på en lang række områder, hvor træerne bidrager til temperaturdæmpning på varme sommerdage, nedbringelse af luftforurening og forbedring af luftkvalitet, reduktion af overfladeafstrømning ved skybrud med videre.

KLIMATILPASNING

Vi arbejder aktivt med at tænke træer ind i byens klimatilpasning og skybrudssikring for eksempel ved at benytte større trækassetter. De er gode for træernes vækstvilkår samtidig med, at overfladevand kan opmagasineres i de store træhuller. Desuden vil det større jordvolumen forbedre træernes mulighed for at optage vandet.

I udvælgelsen af træsorter indgår hensyn til klimatilpasning også. Træer, der har svært ved at tilpasse sig klimaændringer, vælges i højere grad fra, da de kan være mere udsatte og svækkede.

BESKYTTELSE AF TRÆER VED ANLÆGSARBEJDER

Når Frederiksberg Kommune giver gravetilladelse, er det altid med den forudsætning, at træerne ikke må beskadiges som følge af gravearbejdet. Det er med til at skabe opmærksomhed om, at der skal passes på træerne, når entreprenører arbejder i byens rum. Vi kræver samtidig erstatning for træer, der beskadiges, så der kan plantes nye.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER OG DILEMMAER

SYGDOMME OG SKADEDYR

I 1990'erne fik elmesygen konsekvenser for henved 25 procent af den samlede vejtræbestand på Frederiksberg. Stort set alle elmetræer på Frederiksberg blev fældet mellem 1990-1995.

For at undgå tilsvarende udfordringer med artsspecifikke sygdomme og skadedyrsangreb fremover planter vi et bredt spektrum af træarter. På den måde spredes risikoen.

Visse arter kan være mere eller mindre modtagelige for angreb af specifikke plantesygdomme eller skadedyr. Vi vælger ikke disse arter konsekvent fra, men vi anvender dem kun i mindre omfang.

KLIMAÆNDRINGER

Klimaændringer og stigende temperaturer har de seneste år betydet, at flere af de træarter, vi traditionelt har benyttet, får vanskelige vækstvilkår. Til gengæld giver det mulighed for at afprøve nye træarter, der ikke tidligere har kunnet trives på vores breddegrader.

SALT I GLATFØREBEKÆMPELSE

Glatførebekæmpelse med vejsalt udgør et stort problem for vejtræer, da saltet ødelægger jordens struktur og forhindrer træerne i at optage den tilstrækkelige mængde vand og næringsstoffer.

På trafikveje er der særligt en udfordring, idet saltet føres direkte ned til trærødderne med vejvandet fra både vejbane og cykelsti. Løsningen er en omlægning af vejtræhullerne, så saltvand afvises i vintermånederne, mens sommerens overfladevand kan tilføres træerne gennem et særligt kantstensmodul.

På klimaveje og andre udvalgte lokaliteter som Frederiksberg Allé, Rådhuspladsen og Den grønne sti anvender vi Calcium Magnesium Acetat (CMA) eller Urea i stedet for almindeligt vejsalt som glatførebekæmpelse. Disse tømidler skader hverken træerne eller grundvandet, når de anvendes rigtigt.

PLADS TIL TRÆER

Vi lægger vægt på, at der skal være plads til vejtræer, bede og buske i byrummet. Det er imidlertid udfordrende, da pladsen på Frederiksberg er trang, og der er mange funktioner i byen. Samtidig stiger antallet af biler, hvilket skaber behov for flere parkeringspladser. Det giver en udfordring i forhold til ønsket om at plante mange vejtræer – særligt i tæt befolkede boligområder. Frederiksberg Kommune arbejder kontinuerligt med at finde løsninger, der tilgodeser alle hensyn i videst muligt omfang.

Sammenlignet med parktræer har vejtræer ofte begrænset plads både under og over jorden. Det tager vi højde

for, når vi vælger træarter samt deres placeringer og beskæring. Samtidig bidrager nye tiltag som for eksempel trækassetter til at øge kvaliteten for vejtræerne.

LYS TIL BORGERNES STUER OG UDSIGT FRA ALTANER

Byens træer er populære hos mange borgere, men de kan også genere dem, der prioriterer at få så meget lys ind ad vinduerne som muligt. Derfor kan der opstå udfordringer ved træer med store kroner, som kan give skygge for især de nederste lejligheder.

Væksten i antallet af altaner i byen kan desuden give en udfordring, idet der hos enkelte kan opstå en forventning om at have udsigt fra altanen, som måske umuliggøres af et eller flere træer.

Imidlertid vægtes træerne på Frederiksberg højt, så der gives som hovedregel ikke dispensation fra reglen i de fleste lokalplaner om, at træer over 25 år beskyttes mod beskæring og fældning på grund af skygge eller udsigt, nedfaldent løv eller fugleekskremitter. Men det vil altid komme an på en konkret vurdering i hver enkelt sag.

FREDERIKSBERGS TRÆER I ANDRE POLITIKKER, STRATEGIER OG PLANER

Træernes bidrag til Frederiksberg omtales i en lang række af kommunens politikker, strategier og planer. Her er de vigtigste, som alle ligger på www.frederiksberg.dk

- Frederiksbergstrategien fastlægger målet om at gøre byen grønnere ved at plante flere træer og binde byen bedre sammen af et net af grønne forbindelser.
- Kommuneplanen sætter rammerne for byens fysiske udvikling, og i den forbindelse er det grønne, herunder vejtræer, et vigtigt element.
- Lokalplaner sætter rammerne for konkrete projekter i et givent område. Også her tages der hensyn til træer.
- I Arkitekturpolitikken er målsætningen, at det grønne fortsat skal være en væsentlig del af Frederiksbergs identitet og altid skal tænkes ind i nye projekter.
- Bæredygtighedsstrategien indeholder målsætninger om at skabe mere bynatur og øge biodiversiteten, at plante flere træer og etablere flere grønne åndehuller samt at fremme fællesskabet om det grønne.
- Klimatilpasningsplanen har fokus på træer i bestræbelserne på at etablere flere grønne og blå elementer i byen.
- I Sundhedspolitikken er det målsætningen at skabe endnu flere grønne, attraktive byrum, der kan stimulere til brugen af byen.
- FN's verdensmål nr. 15 forpligter at beskytte, genoprette og støtte bæredygtigt brug af økosystemer. Dette mål kan blandt andet indfries ved at beskytte eksisterende træer og plante flere træer.

Vedtaget af Frederiksberg Kommunalbestyrelse den 1. oktober 2018

Vej, Park og Miljø
By- og Miljøområdet
Frederiksberg Kommune